

Obsah

Předmluva	10
Definice pediatrie, její úkoly a náplň pediatrické propedeutiky	11
Historie dětského lékařství	13
Zdravotní péče o dítě v ČSSR	16
Pediatrický obvod	18
Dětské oddělení nemocnice s poliklinikou (NsP)	19
Další dětská zdravotnická zařízení	20
Zdravotní výchova	24
Věková období dítěte	27
Období života	27
Rozdělení dětského věku	27
Růst a vývoj	30
Růst	31
Základní růstová data	36
Proporcionalita růstu	41
Vývoj	43
Neuropsychický vývoj	44
Dospívání	49
Hodnocení vývoje v období dospívání	53
Výchova k rodičovství	55
Lékařská genetika a dětské lékařství	56
Typy dědičnosti	56
Dědičnost autozomálně dominantní 56 — Dědičnost autozomálně re-	
cesivní 56 — Heterochromozomální (gonozomální) recesivní typ	
dědičnosti 57 — Dědičnost gonozomálně dominantní 57 — Polygen-	
ní dědičnost 57	
Klinická cytogenetika — chromozomální aberace	57
Genealogické vyšetření	58
Dermatoglyfické vyšetření...	60
Prenatální genetická diagnostika	60
Genetické oddělení KÚNZ — NsP	61
Imunitní systém dítěte	62
Imunita	62
Ontogenetický vývoj imunity	63

Onemocnění z poruch imunity	66
Alergie	68
Nervová soustava	70
Anatomické poznámky	70
Vývoj analyzátorů	72
Povrchové čítí 72 — Vnímání tepla a chladu 72 — Bolestivé čítí 72 — Čichový analyzátor 73 — Zrakový analyzátor 73 — Sluchový analyzátor 74	
Vyšší nervová činnost	74
První a druhá signální soustava, vývoj řeči...	75
Neurologické vyšetření	76
Nejdůležitější reflexy novorozeneckého období 77 — Vlastní neurologické vyšetření 77	
Pomocné vyšetřovací metody	80
Liquor cerebrospinalis 80 — Rtg vyšetření 81	
Elektroencefalografie	82
Některé neurologické nemoci a symptomy	86
Screeningové vyšetřování psychomotorického vývoje dítěte útlého věku	87
Screeningová metoda určení psychomotorického vývoje dítěte od 4 týdnů do 18 měsíců 87 — Screeningová metoda pro určování neuropsychického vývoje kojence podle Vlacha, Čiperové a Dolanského 96	
Hygiena dítěte	100
Čistota v péči o dítě 100 — Ochrana před infekcí 100 — Ochrana před úrazy a nehodami 101 — Koupání 101 — Oblékání 102 — Obutí 103 — Lůžko 103 — Kočárek 103 — Denní režim dítěte 104 — Spánek 104 — Pobyt na čerstvém vzduchu a slunci 104 — Tělesná výchova 105 — Očkování 107	
Kostní systém	110
Vyšetření skeletu	110
Zuby	114
Dočasný chrup 114 — Stálý chrup 114	
Svalstvo	117
Vyšetření	117
Kůže a podkoží	120
Vyšetření změn na kůži	120
Dýchací ústrojí	124
Anatomie dýchacího ústrojí	124
Nos 124 — Hrtan 125 — Trachea 125 — Průdušky 125 — Plíce 126 — Hilus 128 — Mediastinum 128	
Fyziologie dýchacího ústrojí a jeho funkce	128
Ventilace plic a statické plicní objemy 128 — Dýchání 130 — Pohyby dýchání 131	
Všeobecná symptomatologie onemocnění dýchacího systému	131
Vyšetření dýchacího ústrojí	132

Systém srdeční a cévní	136
Fetální oběh krevní 137 — Oběh krevní u novorozence 138	
Vyšetření systému srdečního a cévního	138
Anamnéza 138 — Aspexe 138 — Palpace 139 — Poklep 140 — Po-	
slech 140 — Činnost srdeční 142 — Frekvence a rytmus srdeční 143	
— Krevní tlak 144 — Rtg vyšetření 146 — Elektrokardiogram 148 —	
Vektorkardiografie 152 — Elektrofonokardiografie 153 — Echokar-	
diografie 153 — Katetrizace srdeční 153	
Ústrojí trávicí	158
Prenatální vývoj	158
Anatomické znaky trávicího ústrojí	158
Dutina ústní 158 — Jícen 158 — Žaludek 159 — Duodenum 159 —	
Tenké střevo 159 — Tlusté střevo 159	
Funkce gastrointestinálního ústrojí	160
Dutina ústní 160 — Žaludek 161 — Tenké střevo 162 — Tlusté stře-	
vo — resorpce a pohyby 164 — Bakteriální flóra trávicího traktu 164	
Příznaky onemocnění trávicího traktu	165
Vyšetřovací metody trávicího ústrojí	168
Játra a pankreas	169
Játra	169
Pankreas	171
Slezina a lymfatické uzliny	174
Slezina	174
Lymfatické uzliny	175
Systém uropoetický	176
Vyšetření močového ústrojí	179
Vyšetření moči 179 — Funkční vyšetření ledvin 183 — Rentgenové vy-	
šetření močových orgánů 184 — Další vyšetření močových orgánů 184	
— Vyšetření genitálu 185	
Žlázy s vnitřní sekrecí	187
Hypofýza	187
Glandula pinealis	189
Štítná žláza	190
Příštítná tělíska	193
Nadledviny	193
Hormony kůry nadledvin	193
Hormony dřeně nadledvin	195
Gonády	196
Pankreas	198
Krevní systém	200
Zvláštnosti věkových období	201
Období novorozenecké	201
Věk kojenecký	203
Děti starší jednoho roku	204
Děti nedonošené	204
Vyšetření některých krevních složek	205

Množství krve 205 — Hematokrit 205 — Některé indexy 205 — Sérové železo 206 — Viskozita krve 207 — Sedimentace erytrocytů 207 — Osmotická rezistence erytrocytů 207	
Koagulační systém	208
Metabolismus	214
Metabolismus vody a hlavních elektrolytů	215
Acidobazická rovnováha	218
Vitamíny	221
Vitamín A	222
Skupina vitamínů B	224
Vitamín C — kyselina askorbová	226
Vitamín D — kalciferol	227
Vitamín E — tokoferoly	228
Vitamín K	228
Výživa	231
Energetické a biologické složení	231
Výživa kojence	240
Přirozená výživa v 1.—6. měsíci života	240
Odstavování	244
Umělá výživa kojence do 6. měsíce	244
Úprava kravského mléka 244 — Ovoce, zelenina, vejce, maso, cereálie, vitamínové doplňky 247 — Technika umělé výživy 249 — Výchovná stránka výživy 250	
Výživa v 6.—12. měsíci života	251
Výživa dítěte po 1. roce	251
Nejčastější chyby ve výživě starších dětí	252
Stravování dětí v nemocnici	253
Školní stravování	253
Recepty pokrmů pro děti útlého věku (mléčná kuchyně)	254
Novorozenec	258
Některé pojmy perinatálního období	258
První období poporodní adaptace novorozence	261
Vzhled a chování novorozence	262
Ošetřování novorozence	264
Vyšetřování novorozence	265
Novorozenci s nízkou porodní hmotností	268
Novorozenci nedonošení	268
Hypotrofický novorozenec	274
Vyšetření dítěte	275
Navázání kontaktu, posouzení postoje rodičů	275
Systém preventivních prohlídek	276
Vyšetření těhotné (prenatální prohlídky) 276 — Vyšetření novorozence na porodním sále 276 — Další vyšetřování novorozence 276 — Vyšetřování v kojeneckém věku 277 — Vyšetřování v předškolním věku 277 — Prohlídky ve škole 277	
Schéma vyšetření dítěte	279
Anamnéza (předchorobí)	279

Osobní data 280 — Rodinná anamnéza 280 — Vlastní (osobní) anamnéza 281	
Anamnéza nynějšího onemocnění...	283
Vlastní vyšetření	285
Hlava 292 — Oči 293 — Nos 293 — Uši 293 — Tváře 293 — Rty 294 — Krk 294 — Hrudník 294 — Plíce 295 — Srdce 138 — Břicho 297 — Genitál a krajina anální 298 — Končetiny 299 — Vyšetření neurologické 77 — Vyšetření dutiny ústní 299	
Ošetrovací a vyšetřovací technika	303
Injekce 303 — Punkce 304 — Infúze 305 — Transfúze 306 — Výplach žaludku 307 — Klyzma 307 — Sběr moči 307 — Inhalace 307 — Hor- ské slunce 308 — Lázně 308 — Zábaly 309 — Fototerapie 309	
Rejstřík	310